

نگاهی به:

مصوبات کمیسیون های

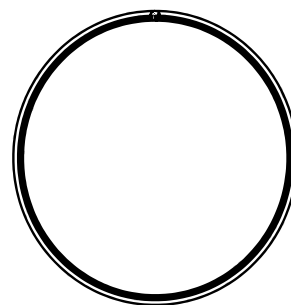
نظارت بر سازمانهای

صنفي کشور

تابستان ۱۳۸۴

معاونت تشکل های صنفی

آبان ۱۳۸۴

جزوه

شماره ۲۷

وزارت بازرگانی
معاونت توسعه بازرگانی داخلی
مرکز امور اصناف و بازرگانان

شناسنامه گزارش :

- ❖ عنوان گزارش : نگاهی به مصوبات کمیسیونهای نظارت بر سازمانهای صنفی کشور- بهار ۱۳۸۴
- ❖ اجزای گزارش : چکیده / مقدمه / جلسات کمیسیونهای نظارت کشور / اهم مصوبات کمیسیونهای نظارت کشور / تحلیل اطلاعات / پیشنهادات و راهکارها
- ❖ تعداد صفحات : ۱۳ صفحه
- ❖ ماه و سال تهیه گزارش : فروردین ۱۳۸۴
- ❖ شماره ثبت گزارش : ۲۲-۷۰۱-۳-ش
- ❖ تاریخ ثبت گزارش : ۸۴/۴/۲۷
- ❖ حوزه تهیه کننده : معاونت تشکلهای صنفی - اداره امور سازمانهای صنفی
- ❖ تهیه کننده گزارش : نیره سید میرزایی

بسم الله الرحمن الرحيم

اصلاح و نوسازی ساختار تجارت داخلی به ویژه در حیطه اصناف، نیازمند حداقل سه اقدام اساسی است: تهیه بسترهای مناسب قانونی، اصلاح ساختار مدیریت اصناف در بخش دولتی و اراده معطوف به تغییر و تحول اصناف و بازرگانان در بخش خصوصی. گذر قانون نظام صنفی در تاریخ ۱۳۸۴/۱۲/۲۴ از تصویب مجلس شورای اسلامی، نخستین و مهمترین اقدام برای تمهید بسترهای قانونی این تحول نوظهور بود. تاسیس مرکز امور اصناف و بازرگانان از طریق ادغام ساخت‌های قبلی مدیریتی دومین گام مهم در این راه تلقی می‌شود و اراده معطوف به تغییر و تحول اصناف و بازرگانان کشور از خلال شورای اصناف کشور و رویکردهای جدید ناظر به توانمندسازی و تجدید ساختار، ارتقاء دانش و تسهیل تعامل اصناف و بازرگانان با اقتصاد جهانی و تحقق سهم بخش اصناف بر اساس افزایش بهره‌وری عوامل انسانی، سرمایه‌ای و ... سومین گام مهمی است که امید است تعامل منطقی این سه اقدام، نوسازی و تحول ساختار تجارت داخلی در حیطه اصناف و بازرگانان را موجب شود.

مرکز امور اصناف و بازرگانان با الهام از قانون نظام صنفی و با تعامل منطقی با سازمان‌های صنفی کشور سعی دارد در چارچوب برنامه‌های منظم و زمانمند اصلاح رفتار و عملکرد صنفی را از خلال توسعه فرهنگی، تحول و نوسازی در بینش و دانش اصناف، توسعه ظرفیت‌های حقوقی با هدف حمایت‌های قانونی از توسعه اصناف، توسعه و بهسازی منابع مادی و انسانی و نوسازی ابزارآلات، رویه‌ها و مکان‌یابی بهینه واحدهای صنفی را پیگیری کند. این مرکز تحقق اهداف مذکور را با دو بال انجام امور تحقیقاتی - مطالعاتی و انجام امور اجرایی پیگیری خواهد کرد. در این راستا اقدام به تهیه گزارش «نگاهی به مصوبات کمیسیونهای نظارت بر سازمانهای صنفی کشور در تابستان ۱۳۸۴» کرده است، با این امید که مورد استفاده متولیان امر ساماندهی اصناف کشور قرار گیرد.

امید است با عنایت خداوند متعال و در پرتو همت کارشناسان و متخصصان مومن و متعهد، این مرکز بتواند با تهیه گزارش‌های ارزشمند، در بالابردن سطح آگاهی و اطلاعات موردنیاز بخش‌های صنفی تولیدی، توزیعی، خدماتی و خدمات فنی و مالا ارتقاء سطح فرهنگ اقتصادی و بازرگانی کشور، گام‌های موثری بر دارد.

مرکز امور اصناف و بازرگانان

چکیده:

- در طول تابستان ۱۳۸۴، در مجموع ۵۶۸ جلسه کمیسیون نظارت در سطح کشور برگزار شده است که در این جلسات ۳۶۳ مصوبه به تصویب رسیده است.
- در میان استان‌های کشور، استان خوزستان با ۵۰ جلسه بیشترین و استان خراسان جنوبی با ۶ جلسه کمترین تعداد جلسات را در طول سه ماهه ۱۳۸۴ برگزار کرده‌اند.
- در طول مدت موردنظر، مصوبات مربوط به نرخ گذاری کالاها و خدمات صنفی، بیشترین تعداد مصوبات (۷۵ مصوبه معادل ۲۱ درصد از کل مصوبات) را به خود اختصاص داده است.
- کمترین تعداد مصوبات (۳ مصوبه معادل ۰/۸۳ درصد از کل مصوبات) به موضوع ساماندهی صنوف آلاینده اختصاص یافته است.
- با توجه به نسبت تعداد جلسات در سطح هر استان به تعداد شهرستانهای تابعه، در سه ماهه دوم سال ۱۳۸۴ به جز استان قم، استان خوزستان با میانگین بیش از ۳ جلسه در هر شهرستان، بالاترین عملکرد را داشته است. همچنین پایین ترین عملکرد مربوط به استان آذربایجان شرقی با میانگین ۰/۷ جلسه در هر شهرستان بوده است.
- به طور متوسط، در طی سه ماهه اول سال ۱۳۸۴، تعداد ۲ جلسه در هر یک از شهرستانهای کشور برگزار شده است.

- میانگین تعداد مصوبات هر یک از جلسات کمیسیون نظارت برگزار شده در طی تابستان ۱۳۸۴ در سطح کشور ۰/۶۴ (کمتر از یک مصوبه در هر جلسه) بوده است .

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	چکیده.....
۵	۱- مقدمه.....
۸	۲- جلسات کمیسیون های نظارت کشور - تابستان ۱۳۸۴.....
۱۰	۳- اهم مصوبات کمیسیون های نظارت کشور- تابستان ۱۳۸۴.....
۱۲	۴- تحلیل اطلاعات.....
۱۳	۵- پیشنهادات و راهکارها.....

مقدمه:

کمیسیون نظارت، کمیسیونی است که به منظور برقراری ارتباط و ایجاد هماهنگی بین اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی با سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی در راستای وظایف و اختیارات آنها و همچنین نظارت بر اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی هر شهرستان تشکیل می‌شود. این کمیسیون در شهرستان‌های مراکز استان‌ها با عضویت ۱۰ نفر شامل مدیر کل یا روسای سازمان‌های بازرگانی (رییس کمیسیون)، امور اقتصادی و دارایی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دادگستری، نیروی انتظامی، رییس شورای اسلامی شهر، شهردار، روسای مجامع امور صنفی و نماینده تام‌الاختیار استانداری شکل می‌گیرد. در سایر شهرستان‌های استان نیز روسای ادارات بازرگانی (رییس کمیسیون) امور اقتصادی و دارایی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دادگستری، نیروی انتظامی، شورای شهر، شهردار، مجامع امور صنفی و نماینده تام‌الاختیار و مطلع فرمانداری عضو کمیسیون نظارت می‌باشند.^۱

با توجه به فصل ششم قانون نظام صنفی عمده وظایف و اختیارات کمیسیون

نظارت به شرح زیر است:

۱. ادغام اتحادیه‌ها یا تقسیم یک اتحادیه به دو یا چند اتحادیه و موافقت با

تشکیل اتحادیه جدید

۲. نظارت بر انتخابات اتحادیه‌ها و مجامع امور صنفی

^۱ - ماده ۱۰ قانون نظام صنفی مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۲۴ مجلس شورای اسلامی

۳. رسیدگی و بازرسی عملکرد اتحادیه ها و مجامع امور صنفی و تطبیق دادن

اقدامات انجام شده آنها با قوانین و مقررات

۴. رسیدگی به بودجه، ترازنامه و صورت های مالی مجامع امور صنفی و تصویب

آنها

۵. اجرای مصوبات هیات عالی نظارت بر سازمان های صنفی در حدود وظایف و

اختیارات قانون

۶. تعیین واحدهای صنفی مورد نیاز هر صنف برای صدور پروانه کسب و ابلاغ به

اتحادیه در آغاز هر سال

۷. تعیین انواع کالاها و خدماتی که نرخ گذاری آنها از نظر کمیسیون ضرورت دارد

و تعیین نرخ آنها برای مدت معین

۸. تعیین ناظرانی از بین معتمدان خود و مصرف کنندگان برای نظارت بر نرخ

کالاها و خدمات.

با عنایت به ترکیب اعضای کمیسیون نظارت که در برگیرنده کلیه دستگاه های

مرتبط با امور اصناف می باشد و نیز گستردگی وظایف و اختیاراتی که قانون برای آن

معین کرده است، در واقع کمیسیون نظارت در سطح استان ها، بالاترین مرجع

تصمیم گیرنده در ارتباط با امور اصناف و مهمترین مرجع سیاست گذاری و برنامه ریزی

برای اجرای قانون نظام صنفی و سایر مقرراتی است که در حوزه اصناف باید مورد توجه

قرار گیرد.

اتخاذ تصمیمات مبتنی بر منطق کارشناسی و حقوقی قوی، در نظر گرفتن مصالح

اصناف در چارچوب قوانین موجود و عنایت به ساختار سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و

فرهنگی این قشر از عمده اصولی است که باید در مصوبات کمیسیون‌های نظارت مورد توجه قرار گیرد. همچنین بهره‌گیری از همه قابلیت‌های موجود در کمیسیون که به لحاظ حضور مدیران ارشد استان و شهرستان‌ها از آن برخوردار می‌باشد، از دیگر نکاتی است که باید به منظور بهینه‌سازی نحوه اتخاذ تصمیمات و تصویب مصوبات و اجرایی کردن آنها، همواره در دستور کار روسای کمیسیون‌های نظارت قرار داشته باشد.

در این گزارش مختصر تلاش شده است با مروری بر تصمیمات گرفته شده طی سه ماهه فصل تابستان ۱۳۸۴ در کمیسیون‌های نظارت سراسر کشور، نقاط قوت و ضعف مصوبات شناسایی شده و با ارائه پیشنهادات اجرایی و عملی و نیز بهره‌گیری از دیدگاه‌های کارشناسی همه کسانی که این گزارش را ملاحظه خواهند کرد، نخستین گام برای بهینه‌سازی شیوه‌های اتخاذ تصمیم در این کمیسیون‌ها برداشته شود.

جلسات کمیسیون‌های نظارت کشور - تابستان ۱۳۸۴

در طول سه ماهه دوم سال جاری ، در مجموع ۵۶۸ جلسه کمیسیون نظارت در سطح کشور برگزار شد که در مقایسه با بهار ۱۳۸۴ از افزایش ۱۱۴ درصدی برخوردار بوده است. همچنین از مجموع ۵۶۸ جلسه برگزار شده، ۱۲۳ جلسه (معادل ۲۲ درصد از کل جلسات) در مراکز استانها و ۲۴۵ جلسه (معادل ۷۸ درصد از کل جلسات) در شهرستانها تشکیل شده است. در حالیکه در طول سه ماهه نخست امسال ، به ترتیب ۲۱ و ۷۹ درصد از جلسات در مراکز استانها و شهرستانهای تابعه برگزار شده بود. لازم به ذکر است که این نسبتها ، با اختلاف یک الی دو درصد در غالب دوره های مورد بررسی ثابت بوده است .

در طی سه ماهه تابستان سال ۱۳۸۴، استان خوزستان با برگزاری ۵۰ جلسه (۳ جلسه در شهرستان اهواز و ۴۷ جلسه در سایر شهرستانهای تابعه) بیشترین و استانهای خراسان جنوبی با برگزاری ۶ جلسه (۲ جلسه در شهرستان بیرجند و ۴ جلسه در سایر شهرستانهای تابعه) کمترین تعداد جلسات را برگزار کرده اند.

یادآور می شود، به طور متوسط در طی سه ماهه دوم سال ۱۳۸۴، تعداد ۲ جلسه کمیسیون نظارت در هر یک از شهرستان های کشور برگزار شده است .

لازم به ذکر است تهیه آمار مربوط به این فصلنامه کماکان با مشکل عدم همکاری مناسب سازمانهای بازرگانی مواجه بوده است. به گونه ای که گزارش عملکرد

استانهای فارس و مازندران در تابستان امسال، در هفته سوم آبان ماه و پس از پیگیریها و تماسهای تلفنی مکرر به این معاونت واصل گردید.

جدول جلسات برگزارشده کمیسیونهای نظارت به تفکیک هر استان (سه ماهه تابستان ۱۳۸۴)

ردیف	نام استان	تعداد شهرستان	تعداد جلسات برگزارشده		نسبت تعداد جلسات به تعداد شهرستان
			شهرستان	مرکز استان	
۱	آذربایجان شرقی	۲۰	۱۱	۳	۰/۷
۲	آذربایجان غربی	۱۴	۳۰	۴	۲/۴۳
۳	اردبیل	۷	۶	۵	۱/۵۷
۴	ایلام	۹	۱۵	۳	۲
۵	اصفهان	۲۰	۳۸	۱۰	۲/۴
۶	بوشهر	۹	۱۰	۲	۱/۳۳
۷	چهارمحال و بختیاری	۵	۸	۴	۲/۴
۸	خراسان شمالی	۵	۸	۴	۲/۴
۹	خراسان رضوی	۱۵	۱۳	۶	۱/۲۷
۱۰	خراسان جنوبی	۳	۴	۲	۲
۱۱	خوزستان	۱۶	۴۷	۳	۳/۱۲
۱۲	تهران	۱۱	۲۰	۳	۲/۱
۱۳	زنجان	۴	۶	۱	۲/۳۵
۱۴	سمنان	۴	۷	۶	۲/۵
۱۵	سیستان و بلوچستان	۸	۵	۴	۱/۱۲۵
۱۶	فارس	۱۷	۲۵	۸	۱/۹۴
۱۷	قزوین	۴	۷	۴	۲/۷۵
۱۸	قم	۱	-	۲	۶
۱۹	کردستان	۸	۱۹	۳	۲/۷۵
۲۰	کرمان	۹	۱۳	۵	۲
۲۱	کرمانشاه	۱۱	۱۵	۵	۱/۸
۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	۴	۹	۵	۳/۲۵
۲۳	گلستان	۷	۱۴	۳	۲/۴۲
۲۴	گیلان	۱۶	۲۰	۲	۱/۳۷

۱/۳۳	۱۲	۱۰	۲	۹	لرستان	۲۵
۲	۲۸	۲۵	۳	۱۴	مازندران	۲۶
۲/۸	۲۸	۲۳	۵	۱۰	مرکزی	۲۷
۲/۷	۱۶	۹	۷	۶	هرمزگان	۲۸
۲/۸۷	۲۳	۱۹	۴	۸	همدان	۲۹
۱/۶	۱۴	۹	۵	۹	یزد	۳۰
۲	۵۶۸	۴۴۵	۱۲۳	۲۸۳	جمع کل استانها	

اهم مصوبات کمیسیون های نظارت کشور-تابستان ۱۳۸۴

در ۵۶۸ جلسه کمیسیون نظارت که طی سه ماهه تابستان ۱۳۸۴ در سطح کشور برگزار شد، در مجموع ۳۶۳ مصوبه در زمینه های مختلف به تصویب رسیده است که تعداد آن در مقایسه با سه ماهه نخست سال جاری معادل ۱۰ درصد افزایش داشته است، البته با توجه به افزایش ۱۱۴ درصدی تعداد جلسات نسبت به دوره مذکور، این میزان افزایش در مصوبات کافی به نظر نمی رسد.

در طول سه ماهه دوم سال جاری، نرخ گذاری کالاها و خدمات صنفی با ۷۵ مصوبه (معادل ۲۱ درصد از کل مصوبات) بیشترین تعداد مصوبات را به خود اختصاص داده است. این در حالی است که در طول سه ماهه نخست سال ۱۳۸۴، صدور ۱۱ درصد از مصوبات به این موضوع اختصاص یافته بود.

موارد مرتبط با آموزش و پژوهش در حوزه اصناف که در طول سه ماهه بهار سال ۱۳۸۴ با ۴۹ مصوبه (معادل ۱۵٪ درصد از کل مصوبات) بیشترین تعداد مصوبات را به خود اختصاص داده بود، طی دوره مورد بررسی ۲۶ مصوبه معادل ۷/۲ درصد از کل مصوبات را شامل شده است.

ضمن آنکه در این دوره موضوع ساماندهی صنوف آلاینده با ۳ مصوبه (معادل ۰/۸۳ از کل مصوبات) کمترین تعداد مصوبات را به خود اختصاص داده است.

سایر مصوبات نیز اتخاذ تصمیم پیرامون مسائل روز اصناف مانند تعیین حق عضویت و ورودیه اتحادیه های صنفی، برقراری حدود و سقف صنفی و... میباشد.

در جدول ذیل عمده موضوعاتی که مورد بحث کمیسیونهای نظارت قرار گرفته

و منجر به اتخاذ تصمیم شده است، قید میشود:

ردیف	موضوع	تعداد مصوبات	درصد کل از مصوبات
۱	نرخ گذاری کالاها و خدمات صنفی	۷۵	۲۱
۲	تعیین حق عضویت و ورودیه اتحادیه های صنفی	۵۵	۱۵
۳	برقراری حدود و سقف صنفی	۴۸	۱۳
۴	تعیین هیات سرپرستی اتحادیه های صنفی	۲۷	۷/۵
۵	آموزش و پژوهش	۲۶	۷/۲
۶	تعیین حق صدور و تمدید پروانه کسب	۲۴	۶/۶
۷	تصویب بودجه سال ۸۴ مجامع امور صنفی	۲۳	۶/۳
۸	تایید تراز مالی سال ۸۳ مجامع امور صنفی	۱۷	۴/۷
۹	تشکیل اتحادیه های صنفی جدید	۱۶	۴/۴
۱۰	تعیین حقوق و دستمزد هیات ریسه سازمان های صنفی	۱۲	۳/۳
۱۱	ایجاد رسته های صنفی جدید	۱۲	۳/۳
۱۲	تعیین ساعت کار صنوف	۱۱	۳
۱۳	تصویب ضوابط خاص صدور پروانه کسب	۱۰	۲/۷۵
۱۴	تشکیل اتحادیه استانی فرش	۴	۱
۱۵	ساماندهی صنوف آلاینده	۳	۰/۸۳
	جمع	۳۶۳	۱۰۰

تحلیل اطلاعات

بررسی ساختار مصوبات جلسات کمیسیون نظارت برگزار شده در طی تابستان سال ۱۳۸۴ نتایجی تقریباً مشابه سال قبل و متفاوت از سه ماهه نخست سال جاری ارائه می نماید و نشانگر آن است که پیش بینی صورت گرفته در فصلنامه بهار ۱۳۸۴ مبنی بر مقطعی بودن تغییرات در دوره مذکور، صحیح بوده است. بررسی مصوبات همچنین حاکی از اختصاص حدود ۹۰ درصد مصوبات کمیسیونهای نظارت به برنامه ریزی های کوتاه مدت و یکساله و حل و فصل مسائل روزمره اصناف می باشد.

نکته قابل توجه دیگر آنکه طی دوره مورد بررسی دو موضوع تصویب بودجه سال ۱۳۸۴ و تایید تراز مالی سال ۱۳۸۳ مجامع امور صنفی به ترتیب ۲۳ مصوبه (معادل ۶/۳ درصد از کل مصوبات) و ۱۷ مصوبه (معادل ۴/۷ از کل مصوبات) رابه خود اختصاص داده اند. این در حالی است که سال ۱۳۸۴ از نیمه گذشته است . با توجه به این مساله ، اتخاذ تمهیداتی مبنی بر بررسی صورتهای مالی و همچنین تصویب بودجه پیشنهادی مجامع در هر سال در طی دوره مالی قانونی ضروری به نظر می رسد .

همچنین افزایش تنها ۱۰ درصدی مصوبات در قبال افزایش ۱۱۴ درصدی جلسات

برگزار شده را نیز نباید از نظر دور داشت .

پیشنهادات

در کنار پیشنهاد دائمی این مرکز، مبنی بر تلاش سازمانها و ادارات بازرگانی در جهت بهبود موضوعات مورد بررسی و مصوبات کمیسیونهای نظارت و توجه به سیاستگذاریهای کلان در حوزه اصناف و با توجه به مطالب ارائه شده در بخش قبل، پیشنهاد میشود، توجه به دوره قانونی مالی برای رسیدگی به تراز مالی و بودجه پیشنهادی مجامع امور صنفی مورد توجه قرار گیرد. البته این امر قابل تعمیم به سایر مصوبات نیز می باشد. به گونه ای که میتوان موضوعاتی از قبیل تعیین حق عضویت و ورودیه اتحادیه های صنفی، تعیین حق صدور و تمدید پروانه کسب، برقراری حدود و سقف صنفی و موضوعات مشابه را به جز در برخی موارد استثنا، در ابتدا و یا انتهای هر سال مورد رسیدگی قرار داد. بدیهی است در این شرایط کمیسیونهای نظارت، در طی هر سال فرصت کافی به منظور سیاست گذاری و برنامه ریزی در حوزه اصناف در اختیار خواهند داشت .